

**Χαιρετισμός του Υπουργού ΕΣ.Δ.Δ.Α. στην ημερίδα με θέμα: «
Θεμελιώνοντας την εμπιστοσύνη του Πολίτη προς τη Δημόσια Διοίκηση:
Ευκαιρίες και προκλήσεις»**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΤΗΛ: 210 3393537, 210 3393581

Τρίτη, 24 Μαΐου 2005

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗ κ. ΠΡΟΚΟΠΗ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:
« ΘΕΜΕΛΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ:
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ»
ΣΤΟ Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

Κύριε Γενικέ,
κύριε Πρόεδρε του Διοικητικού Συμβουλίου,
κύριοι Γενικοί Γραμματείς της Περιφέρειας,
κύριοι εκπρόσωποι των ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών του Συνηγούρου του Πολίτη και του ΑΣΕΠ,
κυρίες και κύριοι, μέλη της Σχολής,
λοιπά στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης.

Η Δημοκρατία ως Πολίτευμα, αλλά και ως τρόπος καθημερινής συμπεριφοράς εκ μέρους εκείνων, οι οποίοι κυβερνούν, προϋποθέτει την εμπιστοσύνη του πολίτη προς την πολιτεία και την εμπιστοσύνη της πολιτείας προς τον πολίτη. Με απλές λέξεις η σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα σε εκείνους που ασκούν τη διακυβέρνηση και εκείνους οι οποίοι υφίστανται τις συνέπειες της διακυβέρνησης αυτής είναι βασικό συστατικό στοιχείο της ίδιας της δημοκρατικής αρχής.

Είναι ακριβώς αυτή η εμπιστοσύνη ένα από τα βασικά στοιχεία που κάνει την Δημοκρατία να είναι ένα διαχρονικό Πολίτευμα. Γιατί είναι στοιχείο σύμφυτο όχι μόνο με την ορθή λειτουργία του Πολιτεύματος, αλλά και με την ίδια την ουσία της κοινωνίας. Άλλα πολιτεύματα, πολιτεύματα τα οποία δεν στηρίζονταν στην Δημοκρατία, είχαν αυτό το σημαντικό έλλειμμα, το έλλειμμα που σήμαινε ότι η όλη σχέση ανάμεσα στο κράτος και τον πολίτη ήταν σχέση επιβολής. Το ίδιο και η σχέση των ανθρώπων που στελέχωναν τη Δημόσια Διοίκηση ως προς τους πολίτες.

Αυτό είναι το μεγάλο πλεονέκτημα της Δημοκρατίας. Δεν είναι μόνο η εκλογική διαδικασία, η οποία νομιμοποιεί εκείνους που κυβερνούν και τα στελέχη τα οποία συγκυβερνούν, με την έννοια ότι εκτελούν τις αποφάσεις που λαμβάνει η εκάστοτε δημοκρατικά εκλεγμένη Κυβέρνηση. Είναι και το γεγονός ότι από τη μια πλευρά ο υπάλληλος, το όργανο της Δημόσιας Διοίκησης εμπιστεύεται τον πολίτη και από την άλλη ότι ο πολίτης εμπιστεύεται το όργανο αυτό και αυτή η σχέση εμπιστοσύνης ισχυροποιεί τη Δημοκρατία. Και επιτρέπει να υπάρχουν η κοινωνική συνοχή και η κοινωνική ειρήνη, βασικά συστατικά στοιχεία μιας σύγχρονης διακυβέρνησης.

Αλλά μην αυταπατώμαστε. Όλα αυτά είναι ζητούμενα. Το θέμα δεν είναι να διακηρύσσεις, το θέμα είναι τι κάνεις στην πράξη ώστε η εμπιστοσύνη αυτή να υπάρχει. Να ισχύει,

δηλαδή, αυτό που λέει ο Ασημάκης Πανσέληνος στο βιβλίο του «Τότε που ζούσαμε»: Σ' ένα πραγματικά δημοκρατικό κράτος το κράτος το ίδιο και οι πολίτες του έχουν ένα αμοιβαίο αίσθημα ενοχής.

Κάθε μεταρρύθμιση μπορεί να αποδώσει μόνο όταν αυτή η σχέση εμπιστοσύνης υπάρχει. Και για να μπορέσει να ισχυροποιηθεί αυτή η σχέση εμπιστοσύνης πρέπει να συμβαίνουν τρία τουλάχιστον πράγματα. Πρέπει, πρώτον, η Διοίκηση να τηρεί την αρχή της νομιμότητας, δεύτερον, η Διοίκηση να είναι αποδοτική και, τρίτον, η Διοίκηση να είναι αντιγραφειοκρατική.

Ακριβώς προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της εμπιστοσύνης ανάμεσα στον πολίτη και το κράτος γενικότερα, θεωρήσαμε και θεωρούμε ότι οι μεγάλες τομές μας πρέπει να κινηθούν προς τις ορθές κατευθύνσεις. Κι έχουμε την αίσθηση αλλά και τη βαθιά πεποίθηση ότι οι μεγάλες μεταρρυθμίσεις προς τις τρεις αυτές κατευθύνσεις, νομιμότητα, αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα, καταπολέμηση της γραφειοκρατίας, δεν είναι φαινόμενα, τα οποία είναι δυνατόν να τα καταπολεμήσει κάποιος μόνος του. Είναι ένας διαρκής αγώνας. Και οι Κυβερνήσεις που σέβονται τη Δημοκρατία πρέπει να γνωρίζουν ότι η μάχη για την εμπέδωση αυτών των τριών αρχών είναι καθημερινή και ότι επειδή η Κυβέρνηση εκτείνεται στο χρόνο θα πρέπει ό,τι μέτρα παίρνουν να τα παίρνουν με γνώμονα το μέλλον, με γνώμονα την πεποίθηση ότι θέτουν τις βάσεις για τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις που και άλλοι τις συνεχίζουν.

Με απλές λέξεις οι μεταρρυθμίσεις προς την κατεύθυνση της θεμελίωσης της εμπιστοσύνης μεταξύ κράτους και πολίτη είναι μεταρρυθμίσεις βάθους και προοπτικής. Είδαμε και στο παρελθόν καλές προθέσεις αλλά με «πυροτεχνήματα». Υπήρχε και υπάρχει πολλές φορές η νοοτροπία ότι μια Κυβέρνηση και ένας Υπουργός είναι δυνατόν να κάνουν μια επανάσταση και να αφήσουν το όνομά τους γραμμένο με «χρυσά γράμματα», λες και θα μπορούσαν μόνοι τους να καταπολεμήσουν τα φαινόμενα, τα οποία πλήττουν τις σχέσεις μεταξύ κράτους και πολίτη.

Μα πραγματικά, το τονίζω, αν θέλουμε στον Τόπο μας να αποδώσουν μεγάλες μεταρρυθμίσεις πρέπει όλοι όσοι ασκούμε εξουσία, οποιασδήποτε μορφής, και πολύ περισσότερο τα μέλη των Κυβερνήσεων να γνωρίζουν ότι όλα αυτά γίνονται σε βάθος χρόνου και ότι αυτό που μπορούν να κάνουν είναι να θέσουν τα θεμέλια, πάνω στα οποία και άλλοι θα χτίσουν. Διαφορετικά, αν δεν υπάρχει προοπτική και συνέχεια λογική διοικητικής μεταρρύθμισης και αποκατάσταση των σχέσεων κράτους και πολίτη δεν μπορεί να στεριώσει.

Γι' αυτό και η εργασία την οποία έχουμε κάνει - η οποία αποδίδει και καθημερινά στην πράξη και αυτό φαίνεται - είναι ακριβώς ένας σχεδιασμός και προγραμματισμός μέλλοντος με μέτρα, τα οποία δεν αφορούν ούτε τον Υπουργό που σας μιλάει σήμερα, ούτε μόνο την Κυβέρνηση που κυβερνά. Και θα είμαι πολύ σύντομος ως προς τις τρεις κατευθύνσεις, για τις οποίες μίλησα προηγουμένως.

Πρώτα-πρώτα η αρχή της νομιμότητας: Η αρχή της νομιμότητας σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχουν οι σωστοί κανόνες και να εφαρμόζονται προς κάθε κατεύθυνση. Γιατί το κράτος δεν είναι δυνατόν να λειτουργήσει, εάν δεν τηρεί τη νομιμότητα εκείνη, την οποία το Σύνταγμα αλλά και οι νόμοι και οι κανονιστικές πράξεις θεσπίζουν. Βασικό συστατικό στοιχείο - το έχω και άλλοτε εξηγήσει, απευθυνόμενος μάλιστα προς στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης - της αρχής της νομιμότητας στο χώρο του Δημόσιου Τομέα είναι το ότι, ενώ στο ιδιωτικό δίκαιο κάθε πολίτης μπορεί να κάνει ό,τι εκείνος νομίζει αρκεί να μην προσκρούει η συμπεριφορά του στο νόμο, τα όργανα της Διοίκησης και το ίδιο το κράτος μπορούν να κάνουν μόνον εκείνο, το οποίο προβλέπεται από το νόμο, είτε κατά δέσμια αρμοδιότητα, είτε κατά διακριτική ευχέρεια.

Αυτή η αντίληψη πρέπει να γίνει απόλυτα κατανοητή από όλους. Δεν ισχύει η αρχή της νομιμότητας εξίσου στις ιδιωτικές και τις δημόσιες σχέσεις. Στις ιδιωτικές σχέσεις ο πολίτης έχει το νόμο ως όριο. Αυτό σημαίνει άλλωστε και η ελευθερία της ανάπτυξης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Ότι ο πολίτης μπορεί να αναπτύξει τη δραστηριότητά του, επιχειρηματική ή άλλη, αρκεί να μην έρχεται σε αντίθεση με το νόμο. Το διοικητικό όργανο και ο Υπουργός

και ο οποιοσδήποτε μπορούν να πράξουν μόνον εκείνο, το οποίο προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις.

Αλλά για να αποδώσει η αρχή της νομιμότητας όπως είπα πρέπει να έχουμε εύληπτους κανόνες δικαίου, νόμους και κανονιστικές πράξεις που διέπουν κατά τρόπο απρόσωπο τις σχέσεις μεταξύ των πολιτών, που να είναι ορθά διαμορφωμένοι και εύληπτοι. Γιατί πρέπει και ο πολίτης να γνωρίζει το νόμο και να ξέρει ποια είναι τα δικαιώματά του. Πρέπει να υπάρχει μια διαρκής κωδικοποίηση της νομοθεσίας, έτσι ώστε να μην είναι διάσπαρτη. Η νομοθεσία πρέπει να είναι κτήμα του καθενός. Και πρέπει να υπάρχουν και οι κυρωτικοί μηχανισμοί που σημαίνει ότι εφαρμόζονται οι νόμοι.

Ως προς τα δύο αυτά σημεία υπάρχει πρόβλημα στον Τόπο μας. Δεν χρειάζεται να μιλήσω άλλο για την πολυνομία, το διαχρονικό φαινόμενο που τόνισε ο Εμμανουήλ Ροΐδης λέγοντας ότι «εν Ελλάδι ενός Νόμου χρειαν έχομεν, περί εφαρμογής των κειμένων νόμων» το ξέρουμε όλοι. Γίνεται όμως προσπάθεια και το κείμενο των νόμων να είναι περισσότερο εύληπτο. Κι αυτό νομίζω ότι φαίνεται πια στην ποιότητα των νομοθετημάτων. Δεν υπάρχουν αυτά τα απέραντα κείμενα των νόμων, τα οποία γνωρίζαμε μέχρι σήμερα, αυτά τα τεράστια άρθρα, μέσα από τα οποία χάνεται ο πολίτης, χάνεται στη λεπτομέρεια και χάνεται και η δυνατότητα του διοικητικού οργάνου να γνωρίζει ποια είναι η εσωτερική συνοχή του νόμου. Τις επόμενες μέρες, όπως ήδη έχουμε εξαγγείλει και μετά από συνεννόηση που είχαμε με τον ΟΟΣΑ, έρχεται στην Βουλή ένα νομοθέτημα, το οποίο νομίζω πως θα είναι σταθμός σε σχέση με τη νομοθεσία για τη Χώρα. Δηλαδή, ο νόμος εκείνος ο οποίος αφορά την καλή νομοθέτηση, τους όρους υπό τους οποίους νομοθετούμε. Και όταν λέω νομοθετούμε εννοώ όχι μόνο πως νομοθετεί η Βουλή αλλά πως η Διοίκηση διαμορφώνει τις κανονιστικές πράξεις. Βεβαίως προχωράει όσο γίνεται πιο γρήγορα η κωδικοποίηση διαφόρων διατάξεων, σημαντικών διατάξεων. Αλλά θα ήθελα να τονίσω κάτι, γιατί το έχω δει αυτό το πράγμα και το είδα και πρόσφατα μάλιστα. Ορισμένες φορές γίνεται μια κωδικοποίηση της νομοθεσίας και πολλοί, από την κωδικοποίηση της νομοθεσίας, επειδή, ίσως, τη βλέπουν για πρώτη φορά μετά από διάσπαρτες διατάξεις, βγάζουν το συμπέρασμα ότι πρόκειται και για καινούρια νομοθετήματα. Όπως μου έτυχε πρόσφατα να δω ως προς συγκεκριμένο Διάταγμα που κωδικοποιούσε το νόμο για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, όπου αμέσως έσπευσαν κάποιοι να βγάλουν άλλα συμπεράσματα.

Ε, λοιπόν, επειδή η κωδικοποίηση θα είναι συχνό φαινόμενο από εδώ και πέρα, θα ήθελα να πω προς όλους εκείνους, οι οποίοι ενδιαφέρονται για τη νομοθεσία, να κοιτούν πραγματικά μήπως πρόκειται για διατάξεις που υπήρχαν διάσπαρτες και απλώς κωδικοποιούνται για να μπορεί και ο πολίτης και τα διοικητικά όργανα, τα οποία δρουν, να γνωρίζουν περί τίνος πρόκειται.

Πέραν τούτου, όμως, σας είπα ότι εκεί που δίνουμε την προσοχή δεν είναι μόνο στο ότι πρέπει να νομοθετούμε σωστά και να κωδικοποιείται η νομοθεσία. Είναι και το γεγονός ότι πρέπει να λειτουργούν οι κυρωτικοί μηχανισμοί. Πρέπει η Διοίκηση, δηλαδή, όταν δεν τηρεί τη νομιμότητα να έχει τις συνέπειες. Άρα πρέπει και ο εσωδιοικητικός έλεγχος - δηλαδή και οι διαφόρων ειδών προσφυγές που γίνονται, είτε πρόκειται για προσφυγές στο ίδιο το διοικητικό όργανο, είτε για ιεραρχικές προσφυγές, είτε ακόμη για προσφυγές που γίνονται στα όργανα που ασκούν εποπτεία επί νομικών προσώπων, ακόμη και επί των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης - να πηγαίνει γρήγορα. Και αυτό το έχουμε ενισχύσει όσο γίνεται περισσότερο. Πρέπει, ιδίως, να επιταχυνθεί η απονομή της διοικητικής δικαιοσύνης που φέρει το κύριο βάρος - όχι το μοναδικό, το κύριο βάρος - των κυρωτικών μηχανισμών σε ό,τι αφορά την παράβαση της αρχής της νομιμότητας. Πρέπει να εκτελούνται οι δικαστικές αποφάσεις.

Στην επιτάχυνση της διοικητικής δικαιοσύνης συμβάλλουν και τα μέτρα που έχει πάρει το Υπουργείο Δικαιοσύνης και οι πολύ γρήγοροι ρυθμοί με τους οποίους πηγαίνουμε προς την μηχανοργάνωση των δικαστηρίων. Γιατί αυτή η υποδομή της μηχανοργάνωσης έχει πολύ μεγάλη σημασία για το μέλλον. Και βεβαίως ξέρετε πολύ καλά τα μέτρα, τα οποία ελήφθησαν σχετικά με την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων και σε ό,τι αφορά το χρόνο μέσα στον οποίο πρέπει να εκτελούνται και σε ό,τι αφορά την ευθύνη την οποία φέρει το όργανο, το οποίο δεν εκτελεί τις δικαστικές αποφάσεις. Μια ευθύνη που πλέον είναι και προσωπική. Γιατί πρέπει να τονίσουμε ότι η μη εκτέλεση των δικαστικών

αποφάσεων που αφορούν τις σχέσεις κράτους και πολίτη αποτελεί μια συμπεριφορά απάδουσα προς την ίδια τη λειτουργία του υπαλλήλου και, επομένως, η προσωπική ευθύνη του υπαλλήλου είναι κάτι το οποίο δεν μπορεί να μην υπάρχει. Το πρώτο σκέλος, λοιπόν, το οποίο εμπεδώνει την αρχή της προστασίας της εμπιστοσύνης μεταξύ κράτους και πολίτη είναι η νομιμότητα.

Το δεύτερο είναι η αποδοτικότητα της ίδιας της Δημόσιας Διοίκησης. Και η αποδοτικότητα προϋποθέτει την υλικοτεχνική της υποδομή, πρωτίστως όμως το στελεχιακό της δυναμικό. Στον Τόπο μας δεν αξιοποιήσαμε - κι αυτό είναι ένα μεγάλο έλλειμμα - τους ανθρώπους γενικότερα, αλλά πολύ περισσότερο το στελεχιακό δυναμικό της Δημόσιας Διοίκησης ανάλογα με αυτό το οποίο μπορούσε να δώσει. Και μπορεί να αποδώσει ένας υπάλληλος όταν ξέρει ότι αξιολογείται ανάλογα με την προσωπικότητά του και τις δυνατότητές του. Και αυτό είναι και συνταγματική επιταγή. Γιατί όταν το άρθρο 5 παράγραφος 1 του Συντάγματος προστατεύει την προσωπικότητα, δεν προστατεύει μόνο την προσωπικότητα του πολίτη, προστατεύει και την προσωπικότητα του υπαλλήλου.

Είμαστε ο Τόπος εκείνος που πολλές φορές αγνόησε, μέσα από την ισοπέδωση των πάντων ή μέσα από τα φαινόμενα του κομματικού νεποτισμού, την προσωπικότητα των ανθρώπων. Δ δεν τους έκρινε ανάλογα με τις ικανότητές τους και, κυρίως, δεν υπήρχε συνέχεια στο καθεστώς της λειτουργίας των δημοσίων υπαλλήλων.

Για αυτό φιλοδοξούμε και τελειώνουμε τις αμέσως επόμενες βδομάδες τον δημοσιοϋπαλληλικό κώδικα μέσα σε ένα κλίμα συνεργασίας με όλους τους φορείς και ιδίως με την ΑΔΕΔΥ ώστε αυτός ο Υπαλληλικός Κώδικας να είναι Κώδικας που θα διαρκέσει, που θα εφαρμοσθεί, που θα μπορέσει στο μέλλον ν' αποτελέσει τη βάση με την οποία θα προχωρήσει μια γενιά υπαλλήλων μέσα από όρους αξιοκρατίας. Και ήδη πριν από τον Κώδικα έχουμε εισαγάγει τον θεσμό της θητείας για τους υψηλούς βαθμούς της υπαλληλικής ιεραρχίας, όπως είναι οι βαθμοί του Διευθυντή και του Γενικού Διευθυντή. Γιατί δε νοείται ποτέ σε αυτά τα κλιμάκια, εκεί που πρέπει ο υπάλληλος να μπορεί να αποδείξει τα ηγετικά του προσόντα, να μην υπάρχει περιοδική κρίση, μέσα από την οποία θα προκύπτει το εάν μπορεί να έχει τη θέση αυτή.

Διευθυντές ή Γενικοί Διευθυντές που μπορούν να έχουν 10 και 15 χρόνια μπροστά τους χωρίς άλλη δυνατότητα κρίσης ή εξέλιξης, αυτοί είναι λογικό ότι δεν έχουν το κίνητρο για να μπορέσουν να αποδώσουν.

Κάποιοι έσπευσαν να πουν για ποιο λόγο έγινε αυτή η θητεία. Μα αυτή η θητεία έγινε ακριβώς για να μπορεί να κρίνεται ο υπάλληλος και να έχει κίνητρο. Να μπορεί να έχει τη δυνατότητα να δώσει ό,τι καλύτερο μπορεί. Αλλά αυτό προϋποθέτει, βεβαίως, και ότι όλη η διαδικασία, με την οποία γίνεται η κρίση είναι αξιολογική. Γι' αυτό είπα ότι δεν αρκούν μόνο οι προθέσεις αλλά χρειάζονται και τα αποτελέσματα. Θα βγουν αποτελέσματα από την πορεία εφαρμογής των σχετικών διατάξεων. Στον Υπαλληλικό Κώδικα, ο οποίος ολοκληρώνει και εμπεδώνει αυτή την προσπάθεια μεταρρύθμισης, εκεί τα κριτήρια τα οποία αφορούν την ιεραρχική εξέλιξη των υπαλλήλων διαμορφώνονται με συνθήκες που αφορούν την ενίσχυση της αξιοκρατίας στη Δημόσια Διοίκηση.

Και δεν είναι μόνον αυτό. Είναι και το γεγονός ότι ο υπάλληλος πρέπει να έχει τα κατάλληλα εφόδια σήμερα, όχι μόνο κατά την είσοδό του, αλλά κατά την καθημερινή άσκηση των καθηκόντων του. Και για να γίνει αυτό πρέπει να έχει το κατάλληλο επίπεδο μόρφωσης. Αυτό το ρόλο επιτελεί αυτή η Σχολή, της οποίας η πορεία υπήρξε πολυκύμαντη. Ξεκίνησε με πολλά όνειρα πριν από 20 περίπου χρόνια. Δεν απέδωσε τα αναμενόμενα, όχι γιατί δεν μπορούσε, αλλά γιατί δεν την εμπιστεύθηκαν κάποιοι. Κάποιοι θεώρησαν ότι το να βγαίνουν υπάλληλοι μέσα από μια Σχολή Δημόσιας Διοίκησης δημιουργεί μια ελίτ υπαλλήλων. Μια ελίτ υπαλλήλων που διαιρεί τους υπαλλήλους στα δύο. Κι αυτό ήταν λάθος. Χρειαζόμαστε τους υπαλλήλους εκείνους, οι οποίοι έχουν την κατάλληλη μόρφωση, την κατάλληλη παιδεία για να μπορέσουν ν' ασκήσουν καθήκοντα σε καίριους τομείς της Δημόσιας Διοίκησης.

Δεν μπορείς να θέλεις μια αποδοτική Δημόσια Διοίκηση και να μην έχεις υπάλληλο, ο οποίος

και όταν μπαίνει στη Δημόσια Διοίκηση, αλλά και όταν συνεχίζει μέσα στη Δημόσια Διοίκηση να μην έχει τα κατάλληλα εφόδια. Η τεχνολογία εξελίσσεται. Οι μέθοδοι παραβίασης της αρχής της νομιμότητας, η γραφειοκρατία, όλα αυτά που κάθε μέρα αποτελούν εκείνο που ροκανίζει τη Δημόσια Διοίκηση απαιτούν έναν υπάλληλο, ο οποίος πρέπει να ξέρει. Και για να ξέρει και πρέπει να έχει τα εφόδια όταν μπαίνει στη Δημόσια Διοίκηση και πρέπει να βρίσκεται σε καθεστώς διαρκούς επιμόρφωσης.

Γι' αυτό και πρώτο μας μέλημα σε αυτό το χρονικό διάστημα εδώ - και γι' αυτό θέλω να ευχαριστήσω θερμά όλη την ηγεσία του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης, από τον Γενικό Γραμματέα μέχρι τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, μέχρι όλους εκείνους οι οποίοι διαμόρφωσαν τις συνθήκες αναδιοργάνωσης των Υπηρεσιών του - ήταν ο Οργανισμός που δεν τον είχε ποτέ. Λειτουργούν σχεδόν και θα λειτουργήσουν μέσα στον επόμενο χρόνο όλα τα τμήματα, τα οποία απέμεναν στην κυριολεξία απονευρωμένα όλα αυτά τα χρόνια. Και το κυριότερο σε ό,τι αφορά την επιμόρφωση, που για εμάς έχει τεράστια σημασία, είναι ότι υπογράψαμε τη συλλογική συμφωνία με την ΑΔΕΔΥ, η οποία είναι η πρώτη συλλογική συμφωνία που υπογράφεται στο πλαίσιο του θεσμού των συλλογικών διαπραγματεύσεων.

Ο θεσμός των συλλογικών διαπραγματεύσεων στο Δημόσιο Τομέα μεταξύ του κράτους και της ΑΔΕΔΥ υπήρχε, αλλά ουδέποτε είχε εφαρμοσθεί μέχρι σήμερα. Η πρώτη φορά που εφαρμόστηκε ήταν πέρυσι. Και ξέρετε επίσης ότι αφορούσε ένα καίριας σημασίας ζήτημα, εκείνο το οποίο σχετίζεται με την επιμόρφωση των Δημοσίων Υπαλλήλων. Γιατί υπάλληλος που δεν παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την εξέλιξη της τεχνολογίας φυσικά και δεν μπορεί να αποδώσει.

Το δεύτερο, λοιπόν, σκέλος είναι η αποδοτικότητα, η οποία σημαίνει αξιοποίηση και επιμόρφωση του δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης και υλικοτεχνική υποδομή. Και εδώ έρχεται το ζήτημα το μεγάλο, το οποίο αφορά τη μηχανοργάνωση των Δημοσίων Υπηρεσιών.

Κυρίες και κύριοι, ξέρετε την τεράστια σημασία, την οποία έχει η υλικοτεχνική υποδομή σε αυτό τον τομέα. Χωρίς ηλεκτρονική διακυβέρνηση δεν μπορούμε να προχωρήσουμε. Γιατί αυτή είναι προϋπόθεση όχι μόνο για την εξυπηρέτηση του πολίτη, αλλά και για την πάταξη της γραφειοκρατίας, όπως θα πω στη συνέχεια τελειώνοντας. Και γι' αυτό το λόγο δώσαμε έμφαση και μέσω της Κοινωνίας της Πληροφορίας ΑΕ, αλλά και γενικότερα μέσω του Προγράμματος Κοινωνία της Πληροφορίας στην προσπάθεια της μηχανοργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης κατά τρόπο συμβατό μεταξύ των Δημοσίων Υπηρεσιών για να μπορούν αυτές να επικοινωνούν.

Αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Προκειμένου να τηρηθεί η νομιμότητα στο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης πρέπει να υπάρχει και μια άλλη προϋπόθεση: Ο σεβασμός των προσωπικών δεδομένων του πολίτη. Γιατί η τεχνολογία, όπως εξαρτάται από τη χρησιμοποίησή της, μπορεί να είναι ευλογία, μπορεί να είναι και κατάρα.

Ευλογία, όταν τίθεται στην υπηρεσία του πολίτη. Κατάρα, όταν μπορεί να χρησιμοποιείται ως δίοδος για να πλήξει τον πολίτη και ιδίως να πλήξει τα προσωπικά του δεδομένα. Δεν είναι τυχαίο ότι στην πρόσφατη συνταγματική αναθεώρηση μπήκε ειδική διάταξη και ειδική αρχή προς αυτή την κατεύθυνση. Ακριβώς γιατί και τα δύο πράγματα πρέπει να πηγαίνουν μαζί. Και στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση και με όλους τους ρυθμούς που μπορούμε να ακολουθήσουμε, αλλά προσοχή στην προστασία των δεδομένων, τα οποία αφορούν την προσωπική ζωή του πολίτη. Ο πολίτης πρέπει να αισθάνεται και ασφαλής και να έχει εμπιστοσύνη προς εκείνους στους οποίους παραχωρεί τα δεδομένα του. Πρέπει να γίνεται χρήση των δεδομένων αυτών για να εξυπηρετηθεί ο πολίτης και όχι για να υπάρχουν άλλες παρενέργειες που και στο παρελθόν μας πλήγωσαν σε αυτό τον Τόπο. Και έρχομαι στο τρίτο και τελευταίο σκέλος, για το οποίο δεν χρειάζεται να πω πολλά, γιατί η δουλειά της Κυβέρνησης και της κάθε Κυβέρνησης θα φανεί στην πράξη. Είναι το θέμα της πάταξης της γραφειοκρατίας.

Το πόσο πλήττει η γραφειοκρατία τη Δημοκρατία και τις σχέσεις κράτους και πολίτη το

ξέρετε. Δεν χρειάζεται να το τονίσω, γιατί το υφιστάμεθα καθημερινά. Ξέρουμε ακριβώς ότι είναι η βασικότερη αιτία, μαζί με τη διαφθορά στο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης, από την οποία πλήττονται οι σχέσεις κράτους και πολίτη. Και πρέπει να τονίσω επίσης ότι είναι η ίδια η γραφειοκρατία και ιδίως τα πολλά κέντρα λήψης αποφάσεων που γεννούν τη διαφθορά. Άρα η πάταξη της γραφειοκρατίας είναι μια διαρκής προσπάθεια, η οποία ολοκληρώνει όλες τις προηγούμενες, για τις οποίες μίλησα, δηλαδή και τη νομιμότητα και την αποδοτικότητα της Δημόσιας Διοίκησης.

Εδώ έχουμε κάνει τις μεγαλύτερες προσπάθειες. Όχι ότι είμαστε ικανοποιημένοι. Έχουμε πολλά να κάνουμε. Όπως επίσης γνωρίζουμε ότι οι μεγάλες τομές αποδίδουν στο μέλλον, αρκεί να έχεις το κουράγιο να τις κάνεις και ας αποδώσουν αργότερα. Γιατί σας το είπα και το επαναλαμβάνω, οι μεγάλες μεταρρυθμίσεις δεν γίνονται με πυροτεχνήματα, ούτε με καλές προθέσεις. Γίνονται με τη γενναιότητα εκείνων που παίρνουν την απόφαση να τις κάνουν και ας αποδώσουν στα χέρια ή στις μέρες άλλων που θα έρθουν, εάν θέλεις να σέβεσαι το δημόσιο συμφέρον και να προχωράει ο Τόπος απρόσκοπτα, όπως απαιτείται στις σημερινές κρίσιμες συνθήκες και τις μεγάλες προκλήσεις που υπάρχουν. Βρήκαμε έναν χρήσιμο θεσμό, τα ΚΕΠ, τα οποία τα είχαμε στηριχτεί και ως αντιπολίτευση στη Βουλή. Αλλά θυμάμαι, όταν αναλάβαμε τη διακυβέρνηση του Τόπου - το έχω πει και πάλι - ότι τα ΚΕΠ βρίσκονταν υπό κατάρρευση. Το οικονομικό τους καθεστώς δεν είχε ρυθμισθεί, είχαν αρχίσει να περισσόττερα να κλείνουν, οι αρμοδιότητες δεν ασκούνταν σοβαρά και στο ελάχιστο αυτό χρονικό διάστημα όλοι μπορούν να δουν, εάν νομιμοποιήθηκε η λειτουργία των ΚΕΠ, πως λειτουργούν τα ΚΕΠ, τι αρμοδιότητες ασκούν και πόσες νέες αρμοδιότητες μπαίνουν καθημερινά, επιτρέποντας στον πολίτη να αποφεύγει γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Γι' αυτό σας έλεγα πριν και το επαναλαμβάνω: Σημασία δεν έχει να ιδρύεις ένα θεσμό, είναι πως τον οργανώνεις για να αποδώσει στο μέλλον. Κάποιοι τον έφτιαξαν τότε, αναγνωρίσαμε και αναγνωρίζουμε τη συμβολή τους, αλλά από εκεί και πέρα μετά τη δημιουργία του εγκαταλείφθηκε η προσπάθεια. Γιατί κατάλαβαν ότι θα έπρεπε να υπάρχει διαδικασία μέλλοντος για να αποδώσουν. Και αυτή η διαδικασία μέλλοντος δεν είχε βραχυπρόθεσμο πολιτικό αποτέλεσμα.

Εμείς οργανώνουμε τα ΚΕΠ με τρόπο που θα αποδώσουν στο μέλλον, ανεξάρτητα ποιος θα είναι Κυβέρνηση και ποιος θα είναι Υπουργός. Και σας το λέω ότι φαίνεται και από το γεγονός ότι είναι πολύ λιγότερες οι ουρές στις Δημόσιες Υπηρεσίες σήμερα. Είναι ευκολότερη καθημερινά, ολόένα και περισσότερο, η σχέση του κράτους με τον πολίτη σε καίριας σημασίας συναλλαγές. Μειώνουμε σιγά-σιγά τις συναρμοδιότητες, οι οποίες υπάρχουν και το ξέρετε ότι οι συναρμοδιότητες αποτελούν την κερκόπορτα, μέσα από την οποία περνά και η διαφθορά και πολλά άλλα φαινόμενα γραφειοκρατίας. Ήδη συρρικνώνονται αυτές οι συναρμοδιότητες, ήδη το πρώτο Διάταγμα σε βασικά θέματα δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Προχωράμε το θέμα της τηλεδιάσκεψης, το θέμα της υποχρεωτικής ανασύστασης του φακέλου, τη μείωση των διαδικασιών οι οποίες αφορούν την θεώρηση του γνησίου της υπογραφής και μια σειρά από άλλες διαδικασίες για τις οποίες σήμερα οι αρμόδιοι εδώ θα σας μιλήσουν. Το ξαναλέω και πάλι, στο θέμα της γραφειοκρατίας μη νομίσετε ότι είμαστε ικανοποιημένοι από τα μέτρα που παίρνουμε, ούτε ότι πιστεύουμε ότι τα μέτρα αυτά θα αποδώσουν αύριο το πρωί.

Θέλουμε να πιστεύουμε όμως πως ό,τι κάνουμε το κάνουμε με προοπτική δημοσίου συμφέροντος. Μου είπαν πολλές φορές στη Βουλή, όταν ψηφίζαμε το νόμο 3242/2004: Δεν θα έπρεπε το πρώτο νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών, της νέας διακυβέρνησης να είναι ένα ηχηρό νομοσχέδιο για τη γραφειοκρατία; Τους είπα και το επαναλαμβάνω. Διαβάστε καλά αυτές τις διατάξεις. Δεν έχουν μέσα τους πυροτεχνήματα θεσμών, γιατί οι θεσμοί δεν λειτουργούν με τέτοια πυροτεχνήματα. Έχουν μέσα τους το σπέρμα της βάσης, πάνω στην οποία πρέπει να στηριχθούμε συλλογικά, διαχρονικά, με συνέχεια, με συναίνεση για να μπορέσουμε να καταπολεμήσουμε την γραφειοκρατία και αυτό κάνουμε. Τα μέτρα βγαίνουν σταδιακά, πολλές φορές δεν ακούγονται. Άλλωστε, μην ξεχνάμε ότι στον Τόπο μας - και γενικότερα, δεν είναι μόνο ελληνικό φαινόμενο, είναι ένα ευρύτερο

φαινόμενο - είδηση δεν είναι ό,τι θετικό. Είδηση είναι μόνον εκείνο το οποίο μπορεί να ενδιαφέρει γενικότερα από πλευράς επικαιρότητας.

Αλλά οι Κυβερνήσεις δεν μπορούν να λειτουργούν προς αυτή την κατεύθυνση. Είναι άλλη η δουλειά εκείνων, οι οποίοι κρίνουν την επικαιρότητα και άλλη η δουλειά των Κυβερνήσεων που πρέπει να λειτουργούν πέρα και έξω από οποιοσδήποτε σειρήνες επικαιρότητας, με την έννοια ότι δεν είναι δυνατόν να σκέπτονται με τους όρους του σήμερα ή μόνο του αύριο, αλλά τους όρους του μέλλοντος και με όρους δημόσιου συμφέροντος. Προς αυτή την κατεύθυνση, άλλωστε, κινείται και το πρόγραμμα ΠΟΛΙΤΕΙΑ, το οποίο όπως είναι γνωστό τούτη την ώρα έχει αποτελέσει τη βάση πάνω στην οποία θα στηριχθούμε για τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις και ενόψει του τέλους του Γ' ΚΠΣ και στο χώρο του Δ' ΚΠΣ. Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι το πρόγραμμα αυτό το είχαμε βρει επίσης σε πλήρη κατάρρευση. Ολοκληρώθηκε, κυρώνεται νομοθετικά. Είναι στο νομοσχέδιο, του οποίου η συζήτηση αρχίζει την επόμενη Τρίτη στη Βουλή, στο νομοσχέδιο για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Και, βεβαίως, είναι έτοιμο και το σχετικό επιχειρησιακό σχέδιο, ώστε να αρχίσει να εφαρμόζεται αμέσως. Γιατί το σχέδιο αυτό είναι η ναυαρχίδα, με βάση την οποία θα πορευθούμε προς την κατεύθυνση των μεγάλων μεταρρυθμίσεων της κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης.

Θέλω να σας πω με όλα αυτά που τόνισα ότι κάθε μέρα που περνάει, όταν έχεις να κάνεις με αυτή τη μάχη που αφορά την νομιμότητα, την αποδοτικότητα, την πάταξη της γραφειοκρατίας, συνειδητοποιείς κάτι: Ότι ο αντίπαλος, εκείνος που αντιστρατεύεται τη σχέση εμπιστοσύνης κράτους και πολίτη είναι πάντα παρών. Πρέπει να έχεις την αίσθηση ότι ποτέ ο αγώνας αυτός για τη θεμελίωση της εμπιστοσύνης και την πάταξη της γραφειοκρατίας, δεν τελειώνει. Και πρέπει να έχεις επίσης την συναίσθηση, το τόνισα και το λέω για μια ακόμη φορά, ότι ο αγώνας αυτός αποδίδει μόνο μακροπρόθεσμα. Και έχει μεγάλο πολιτικό κόστος πολλές φορές. Αλλά αυτή η Κυβέρνηση και εγώ προσωπικά δεν θα λειτουργήσουμε ποτέ με όρους πολιτικού κόστους. Γιατί δεν πιστεύουμε ότι μπορεί κανείς να αφήσει κάτι πίσω του, όταν υπολογίζει μόνο το πολιτικό κόστος. Γι' αυτό και εκείνο το οποίο γίνεται είναι μια μεταρρύθμιση η οποία με όρους συνέχειας και μέλλοντος θα απελευθερώσει τη Δημόσια Διοίκηση από τα δεσμά που σήμερα δεν την αφήνουν να συμβάλει παραγωγικά στην λειτουργία του κράτους, που εμποδίζουν τις επενδύσεις, που εμποδίζουν γενικότερα τη διαφάνεια. Τότε λοιπόν θα φανεί η δυνατότητα της Δημόσιας Διοίκησης να είναι μοχλός και όχι εμπόδιο για την ανάπτυξη. Και κυρίως τότε θα δείξει ότι σιγά-σιγά ο πολίτης μπορεί να εμπιστεύεται περισσότερο το κράτος, να συνεργάζεται περισσότερο με το κράτος. Γιατί, όταν ζητάς πολλές θυσίες από τον πολίτη, τότε, βεβαίως, δεν μπορείς να έχεις μια σπάταλη διοικητική μηχανή, αφού από τον πολίτη ποτέ δεν μπορείς να ζητάς περισσότερα από εκείνα που το ίδιο το κράτος κάνει για το δημόσιο συμφέρον και για την κοινωνία μας.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

* Το Civilitas.GR και ο «ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ» προτίθενται να απομακρύνουν το κείμενο αυτό από την Ιστοσελίδα τους, εάν η αναδημοσίευσή του προσβάλλει κεκτημένα πνευματικά ή εμπορικά δικαιώματα (info@civilitas.gr)